

Output 2.4

**Közösen létrehozott és tesztelt
Back on Track Mentoring
Program a vidéki NEET-fiatalok
sikeres és hatékony mentorálási
folyamatához**

Jogi nyilatkozat

Ez a tanulmány a Back on Track, az Interreg Duna Régió Program Európai Unió által társfinanszírozott projektjének támogatásával készült.

Projekt Alapinformációk

Támogatási megállapodás száma.	DRP0200145
Akroníma	Back on Track
Teljes név	Testreszabott integrációs támogatás nyújtása kísérleti mentorprogram létrehozásával, amely segíti a vidéki NEET-fiatalokat az oktatásba, képzésbe vagy munkaerőpiacra való integrációjukhoz szükséges egyéni terv kidolgozásában
Output száma.	Output 2.4
Output címe	Közösen létrehozott és tesztelt Back on Track Mentoring Program a vidéki NEET-fiatalok sikeres és hatékony mentorálási folyamatához
Szerző	DEX Innovation Centre, Csehország

Tartalom

1. Bevezetés	5
2. A mentorprogram fejlesztési és validációs folyamata.....	5
2.1 A közös módszertani fejlesztés	6
2.2 Pilot tesztelés az öt pilot országban	7
2.3 Értékelési és validációs megközelítés	9
3. A pilot tesztelés és értékelés főbb megállapításai	10
3.1 Bizalom és elkötelezettség építése	10
3.2 A rugalmasság és az egyéni támogatás fontossága.....	11
3.3 Mentorkompetenciák és szupervízió.....	12
3.4 Vidékspecifikus kihívások	12
3.5 Mentoráltak motiválása és megtartása.....	13
3.6 Digitális és hibrid mentorálási megközelítések	14
3.7 Érdekeltek felek együttműködési és ajánlási rendszerei.....	15
3.8 Fenntarthatósági tényezők	15
4. A Back on Track Mentorprogram.....	16
4.1 A Program célja és célkitűzései	16
4.2 A mentorálási megközelítés alapelvei	17
4.3 Célcsoportok és érintettek (stakeholderek).....	18
4.4 A mentorálási folyamat felépítése	19
4.5 Szerepkörök és felelősségek	20
4.6 Mentorálási módszerek és eszközök.....	21
4.7 Monitoring és minőségbiztosítás	22
4.8 Alkalmazkodóképesség és átruházhatóság.....	24
5. A hatás és a hatékonyság bizonyítékai.....	25

5.1 Kísérleti eredmények és befejezési arányok	25
5.2 Kompetenciafejlesztési hatás.....	26
5.3 Kompetenciák fenntarthatósága (T3).....	27
5.4 Átmeneti lehetőségek a foglalkoztatásba és az oktatásba.....	29
5.5 Általános hatás és főbb következtetések	30
6. Fenntarthatóság és intézményi felhasználási potenciál.....	32
6.1 Szervezeti bizonyítás	32
6.2 Szakpolitikai relevancia	33
6.2.1 Ajánlások a döntéshozók számára	34
6.3 Skálázhatóság	35
7. Következtetések.....	36

1. Bevezetés

Ez a dokumentum a Back on Track projekt keretében kidolgozott végleges Mentorprogramot mutatja be, amely a mentorálási megközelítés fokozatos tesztelése, értékelése és továbbfejlesztése révén jött létre. A programot öt partnerországban – Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon – pilot jelleggel valósították meg azzal a céllal, hogy azonosítsák azokat a hatékony mentorálási megközelítéseket, amelyek támogatják a vidéki NEET fiatalok bevonását és reintegrációját.

A végleges mentorprogram kidolgozása több egymással összefüggő szakaszon keresztül valósult meg. A D.2.2.6 dokumentumban kidolgozott Mentorálási Módszertani Keretrendszer meghatározta a mentorálási megközelítés alapvető struktúráját, alapelveit és megvalósítási logikáját. Ezt a keretrendszert ezt követően a pilot megvalósítási szakasz során alkalmazták és tesztelték, lehetővé téve a partnerek, mentorok és érintettek számára a mentorálási folyamat gyakorlati működésének értékelését különböző vidéki környezetekben.

A D.2.2.4 dokumentumban rögzített megvalósítási tapasztalatok, mentor-szupervíziós tevékenységek és szakmai értékelési folyamatok fontos tanulságokkal szolgáltak a mentorálási megközelítés erősségeiről, kihívásairól és a szükséges adaptációkról. Ezeket az eredményeket tovább elemezték a D.2.2.5 dokumentumban bemutatott hatásvizsgálati és értékelési tevékenységek során, amelyek megerősítették a mentorálási folyamat kulcselemeit, valamint azonosították azokat a tényezőket, amelyek hozzájárulnak a sikeres bevonáshoz, a mentor-mentorált kapcsolatok kialakulásához és a résztvevők támogatásához.

A megvalósítási tapasztalatok, az értékelési eredmények és a módszertani finomítás együttes felhasználásával a mentorprogramot tovább módosították és egy végleges, átadható keretrendszerré alakították, amelyet a vidéki NEET fiatalokkal dolgozó szervezetek alkalmazhatnak. Ez az eredmény a pilot megvalósítás és az értékelés során kialakított és validált végleges mentorálási keretrendszert mutatja be.

2. A mentorprogram fejlesztési és validációs folyamata

A Back on Track Mentorprogram az A.2.2 tevékenység keretében megvalósított folyamatos módszertani fejlesztés, pilot megvalósítás, szakmai értékelési és szupervíziós tevékenységek, valamint hatásvizsgálati és értékelési folyamat eredményeként jött létre.

A végleges program tehát egy olyan mentorálási módszertant képvisel, amelyet öt pilot országban gyakorlati körülmények között teszteltek, majd a megvalósítási tapasztalatok, a mentorok reflexiói, az érintettek bevonása és az értékelési eredmények alapján fokozatosan továbbfejlesztettek.

A projekt nem egy előre rögzített mentorálási modell kidolgozására törekedett, hanem arra, hogy a mentorálási folyamatot fokozatos tesztelés és folyamatos korrekció révén alakítsa a vidéki NEET fiatalokkal végzett munka során feltárt valós igényekhez és kihívásokhoz. A végleges mentorprogram ezért nem csupán az eredeti módszertani koncepciót tükrözi, hanem a pilot szakasz során szerzett gyakorlati tapasztalatokat és alkalmazkodási megoldásokat is.

2.1 A közös módszertani fejlesztés

A Back on Track Mentorprogram fejlesztése a D.2.2.6 dokumentumban bemutatott Mentorálási Módszertani Keretrendszer kidolgozásával kezdődött. A keretrendszer az A.2.2 tevékenység részeként készült, és a Szerbiában, Romániában, Magyarországon, Bulgáriában, valamint Bosznia-Hercegovinában megvalósított pilot tapasztalatokra épült. Célja egy olyan gyakorlati és átadható mentorálási keret kialakítása volt, amely hatékony támogatást nyújt a vidéki NEET fiatalok számára, miközben különböző helyi környezetekhez is alkalmazkodni tud, és egyúttal megőrzi a partnerországok közötti közös mentorálási logikát.

A módszertani keretrendszer közös alkotási folyamat eredményeként jött létre, amelyben a projektpartnerek, mentorok és a vidéki NEET fiatalokkal foglalkozó oktatási, foglalkoztatási és társadalmi befogadási szakemberek is részt vettek. A fejlesztési folyamat figyelembe vette a mentorálási tevékenységek megvalósítása során feltárt gyakorlati tapasztalatokat, valamint a vidéki résztvevőkkel végzett közvetlen munka során szerzett nézőpontokat.

A keretrendszer több olyan alapelvre épült, amelyek a pilot megvalósítás során következetesen visszatérő tényezőként jelentek meg:

- a bizalomépítés mint a mentor-mentorált kapcsolat kiindulópontja,
- a hosszú távú elköteleződés és támogatás,
- az egyénre szabhatóság és rugalmasság a mentorálási gyakorlatban,
- a reális, lépésről lépésre történő előrehaladás kis, elérhető célok segítségével,
- a mentor szerepe mint stabil és támogató jelenlét.

A módszertan abból a felismerésből indult ki, hogy a vidéki NEET fiatalok gyakran több, egymással összefüggő akadállyal szembesülnek, például alacsony önbizalommal, a kudarcból való félelemmel, az intézményekkel szembeni bizalmatlansággal, a szolgáltatások korlátozott elérhetőségével vagy instabil élethelyzettel. Ezért a mentorálási megközelítés a strukturált iránymutatást rugalmassággal és az egyéni helyzetekhez igazított fokozatos bevonással ötvözte.

A mentorálási módszertan ezért a kapcsolatközpontú mentorálást, a reális célkitűzést és a rugalmas megvalósítást helyezte előtérbe a merev, standardizált eljárásokkal szemben. Különös hangsúlyt kapott a fokozatos bevonás és egy olyan biztonságos, támogató mentorálási környezet kialakítása, amely erősítheti a résztvevők motivációját és hosszú távú részvételét.

A módszertani keretrendszer meghatározta a mentorálási folyamat főbb elemeit:

- elérés és bevonás,
- párosítás és első kapcsolatfelvétel,
- mentorálási alkalmak (egy strukturált, ugyanakkor rugalmas 16 alkalmas modell alapján),
- célkitűzés a NEET Fejlesztési Terv (NDP) segítségével,
- folyamatos támogatás és az elköteleződés fenntartása,
- utánkövetési és átmenetet támogató tevékenységek.

Ugyanakkor a keretrendszert tudatosan úgy alakították ki, hogy nyitott maradjon a pilot megvalósítás és az értékelési tevékenységek során felmerülő további finomításokra.

2.2 Pilot tesztelés az öt pilot országban

A mentorálási módszertani keretrendszert ezt követően a Back on Track Pilot Mentorprogram keretében valósították meg és tesztelték Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon. A pilot mentorprogram célja az volt, hogy képzett mentorok egyéni támogatást nyújtsanak a vidéki NEET fiatalok számára, segítve őket olyan egyéni fejlődési utak kialakításában, amelyek kapcsolódnak az oktatáshoz, a képzéshez és a munkaerőpiaci integrációhoz.

A pilot megvalósítás lehetővé tette a partnerek számára annak vizsgálatát, hogy a mentorálási folyamat hogyan működik a gyakorlatban különböző vidéki és szervezeti környezetekben, miközben megőrzi a módszertani keretrendszer közös alapelveit. Valamennyi pilot országban a mentorálási tevékenységek a résztvevők bevonására, a bizalomépítésre, a célkitűzésre, a kommunikáció támogatására, a reziliencia fejlesztésére, a foglalkoztathatósághoz kapcsolódó készségek erősítésére, valamint az oktatás vagy foglalkoztatás felé vezető fokozatos előrehaladás támogatására összpontosítottak.

A pilot megvalósítás központi eleme a NEET Fejlesztési Terv (NDP) alkalmazása volt (amelyet egyes értékelési folyamatokban Egyéni Fejlesztési Tervként is említene). Ez dinamikus eszközként szolgált a célok meghatározására, az előrehaladás nyomon követésére és a mentorálási tevékenységek folyamatos igazítására.

A mentorok további gyakorlati eszközöket és tevékenységeket is alkalmaztak, többek között:

- álláskeresés és önéletrajz-készítés,
- állásinterjúkra való felkészítés és szerepjátékok,
- önreflexiós gyakorlatok (pl. SWOT-elemzés, Blob Tree),
- digitális készségfejlesztés,
- kommunikációs és motivációs támogatás.

A pilot szakasz rámutatott arra, hogy a vidéki NEET fiatalokkal végzett mentorálás nem lineáris folyamat, és a résztvevők gyakran eltérő ütemezést, ismételt bevonási erőfeszítéseket és a támogatási tevékenységek folyamatos adaptálását igénylik.

Példa Bosznia-Hercegovinából: A mentorok arról számoltak be, hogy a közlekedési nehézségek gyakran akadályozták a személyes mentorálási alkalmakon való részvételt. Az elköteleződés fenntartása érdekében rugalmas időbeosztást, rövidebb helyi találkozót és online kommunikációt kombináltak.

A pilot országok mentorai egyöntetűen arról számoltak be, hogy a bizalomépítés a hatékony mentorálás alapfeltétele, és hogy a strukturált eszközök akkor működnek a legjobban, ha azokat a résztvevő helyzetéhez és a helyi környezethez igazítják. A mentorok kiemelték továbbá a rugalmasság, a támogatás folytonossága és a hosszú távú kapcsolatépítés jelentőségét, különösen azoknál a résztvevőknél, akik ingadozó motivációval, instabil életkörülményekkel vagy korábbi negatív intézményi tapasztalatokkal rendelkeztek.

A pilot megvalósítási folyamatot folyamatosan támogatták a szakmai értékelési és szupervíziós műhelyek (Peer-Review and Supervision Workshops – PRW), amelyek a minőségbiztosítás és a kapacitásépítés kulcsfontosságú elemeiként működtek. A műhelyek strukturált és támogató teret biztosítottak a mentorok számára a mentorálási helyzetek közös elemzésére, a nemzetközi tapasztalatcserére és a gyakorlat folyamatos összehangolására a Back on Track mentorálási módszertanával.

A szupervíziós (felügyeleti, felülbírási) folyamat hozzájárult a gyakorlati megvalósítás során felmerülő kihívások azonosításához is, különösen az elérési tevékenységek, a résztvevők megtartása, az alacsony kezdeti aktivitás, a motiváció ingadozása és a mentorálási tevékenységek helyi körülményekhez való igazítása terén. A folyamatos szakmai tapasztalatcsere és szupervízió révén a mentorok fokozatosan finomították megközelítéseiket, és azonosították azokat a gyakorlatokat, amelyek hozzájárultak a résztvevők hatékonyabb bevonásához és a mentorálási eredmények javításához.

2.3 Értékelési és validációs megközelítés

A pilot mentorálási szakasz során szerzett megvalósítási tapasztalatokat és gyakorlati megfigyeléseket tovább vizsgálták a D.2.2.5 dokumentumban bemutatott Hatásvizsgálat és értékelési tevékenységek keretében. Az értékelés célja a Back on Track Pilot Mentorprogram eredményeinek és mérhető hatásainak vizsgálata volt a vidéki NEET résztvevők körében, valamint annak értékelése, hogy a strukturált mentorálás milyen mértékben járult hozzá a kompetenciák, az önbizalom és az oktatási vagy foglalkoztatási utak iránti elköteleződés fejlődéséhez.

Az értékelés longitudinális megközelítést alkalmazott, amely az Impact Assessment Questionnaire három időpontban történő kitöltésére épült:

T1: program előtti hatásvizsgálat,

T2: program utáni hatásvizsgálat,

T3: 3 hónapos utánkövetési vizsgálat.

Ez a megközelítés lehetővé tette mind a program közvetlen hatásainak, mind a mentorálás lezárása után fennmaradó változások fenntarthatóságának vizsgálatát. A kvantitatív adatgyűjtés mellett az értékelés kvalitatív bizonyítékokat is felhasznált, amelyek a NEET Fejlesztési Tervekből, a mentorálási dokumentációból, a monitoring adatokból, a mentorok reflexióiból és a résztvevői visszajelzésekből származtak.

Az értékelés eredményei megerősítették a pilot megvalósítás során azonosított alapvető mentorálási elvek hatékonyságát, különösen a kapcsolatközpontú támogatás, a rugalmasság és a reális célkitűzés jelentőségét.

Példa Romániából: A mentorok arról számoltak be, hogy azok a résztvevők, akik kezdetben alacsony aktivitást mutattak, rendszeres informális kommunikáció és fokozatos bizalomépítés hatására aktívabbá váltak.

Az értékelés azt is megerősítette, hogy a mentorálás eredményessége nagymértékben függ a mentor-mentorált kapcsolat minőségétől, valamint attól, hogy a mentor mennyire képes az egyéni szükségletekhez igazítani a támogatást.

Ugyanakkor az értékelési folyamat rámutatott arra is, hogy a mentorálás hatékonysága nem értelmezhető kizárólag a mérhető foglalkoztatási eredmények alapján. Az eredmények hangsúlyozták a fokozatos fejlődési változások jelentőségét, többek között:

- növekvő önbizalom,
- javuló kommunikációs készségek,
- erősebb motiváció,
- fokozott részvétel a strukturált tevékenységekben,
- jobb felkészültség az oktatási vagy foglalkoztatási utakra.

Az értékelési és validációs folyamat közvetlenül hozzájárult a mentorprogram további finomításához. A monitoringtevékenységek, a mentorok reflexiói, a résztvevői visszajelzések és a hatásvizsgálatok eredményei alapján megerősítették a végleges mentorálási keretrendszert, és pontosították azokat a feltételeket, amelyek a különböző vidéki környezetekben történő hatékony megvalósításhoz szükségesek.

A pilot tesztelés, a szupervízió és az értékelés eredményeként a Back on Track Mentorprogram egy olyan átadható mentorálási keretrendszerré vált, amelyet a vidéki NEET fiatalokkal dolgozó szervezetek alkalmazhatnak.

3. A pilot tesztelés és értékelés főbb megállapításai

A Back on Track Pilot Mentorprogram keretében megvalósított pilot tevékenységek, szakmai felülvizsgálati és szupervíziós műhelyek (PRW-k), valamint hatásvizsgálati tevékenységek fontos megállapításokat eredményeztek a programban részt vevő vidéki NEET fiatalok mentorálási folyamatának gyakorlati működésével kapcsolatban. Ezek az eredmények közvetlenül hozzájárultak a végleges mentorprogram továbbfejlesztéséhez.

A megállapítások rámutattak arra, hogy a mentorálás eredményessége nemcsak a strukturált eszközök alkalmazásától függ, hanem attól is, hogy a mentorálási megközelítések mennyire képesek alkalmazkodni az egyes mentoráltak helyzetéhez és a helyi sajátosságokhoz.

A pilot megvalósítása segítette azonosítani azokat a megközelítéseket, amelyek a leghatékonyabban támogatták a mentoráltak bevonódását és a mentorálási tevékenységekben való folyamatos részvételüket.

3.1 Bizalom és elkötelezettség építése

A megfigyelt kihívás: Az egyik legkövetkezetesebb megállapítás a bizalomépítés jelentősége volt, mint a hatékony mentor-mentorált kapcsolat előfeltétele. A mentorok arról számoltak be, hogy sok mentorált kezdetben alacsony önbizalommal, az ítélezéstől való félelemmel, az intézmények iránti bizalmatlansággal és a mentorálási tevékenységekben való részvétellel kapcsolatos bizonytalansággal rendelkezett. Több esetben a mentoráltaknak ismételt kapcsolatfelvételre és több kezdeti találkozóra volt szükségük, mielőtt aktívan bekapcsolódtak volna a mentorálási folyamatba.

Alkalmazott válasz: A mentorok kapcsolatalapú mentorálási megközelítéseket alkalmaztak, amelyek az informális kommunikációra, az aktív meghallgatásra, a

kapcsolattartás következetességére, valamint egy biztonságos és ítékezésmentes mentorálási környezet kialakítására épültek.

Értékelési tanulság: Az értékelés eredményei megerősítették, hogy a mentoráltak bevonódása szorosan összefüggött a mentor-mentorált kapcsolat minőségével. Azok a mentoráltak, akik stabil mentorálási kapcsolatot alakítottak ki, erősebb elköteleződést és nagyobb hajlandóságot mutattak az oktatáshoz, képzéshez vagy foglalkoztatáshoz kapcsolódó tevékenységekben való részvételre.

A romániai megvalósítás tapasztalatai kiemelték az informális kommunikáció és a fokozatos bevonási módszerek jelentőségét azokkal a résztvevőkkel való munka során, akik kezdetben alacsony bizalommal és bizonytalansággal viszonyultak a mentorálási tevékenységekhez.

Következtetés a végleges program szempontjából: Ezek az eredmények megerősítették a bizalomépítés és a fokozatos bevonás központi szerepét a végleges mentorálási modellben.

3.2 A rugalmasság és az egyéni támogatás fontossága

A megfigyelt kihívás: A pilot megvalósítása során nyilvánvalóvá vált, hogy a mentorálás eredményessége nemcsak a strukturált eszközökön múlik, hanem azon is, hogy a mentorálási megközelítéseket mennyire sikerül az egyes mentoráltak helyzetéhez és a helyi sajátosságokhoz igazítani. A mentorok jelentős különbségekről számoltak be a mentoráltak motivációjában, személyes körülményeiben, bevonódási készségében és egyéni fejlődésében a mentorálási folyamat során.

Alkalmazott megoldás: A mentorok folyamatosan igazították a mentorálási tevékenységeket és a támogatás intenzitását a mentoráltak igényeihez és a változó helyzetekhez. A NEET Fejlesztési Terv (NDP) alkalmazása támogatta ezt a folyamatot, mivel lehetővé tette a mentorok és mentoráltak számára a reális célok meghatározását, az előrehaladás nyomon követését és a tevékenységek szükség szerinti módosítását.

Értékelési tanulság: Az értékelés megerősítette, hogy a mentoráltak pozitívabban reagáltak azokra a mentorálási megközelítésekre, amelyek egyensúlyt teremtettek a struktúra és a rugalmasság között, valamint lehetővé tették a fokozatos előrehaladást elérhető lépések révén. Az elköteleződés fenntartásához gyakran szükség volt a mentorálási tevékenységek hozzáigazítására olyan külső akadályokhoz, mint a közlekedési nehézségek, pénzügyi kihívások vagy családi kötelezettségek.

A szerbiai megvalósítás tapasztalatai rávilágítottak arra, hogy mennyire fontos a mentorálás ütemének és kommunikációs módszereinek igazítása a résztvevők változó helyzetéhez és motivációs szintjéhez.

Következtetés a végleges program szempontjából: Ezek az eredmények megerősítették a rugalmas és egyénre szabott mentorálás szerepét a végleges programban.

3.3 Mentorkompetenciák és szupervízió

A megfigyelt kihívás: A pilot megvalósítása rámutatott a mentorok központi szerepére a motiváció ingadozásának, a kommunikációs akadályoknak és a mentoráltak változó élethelyzeteinek kezelésében a mentorálási folyamat során.

Alkalmazott megoldás: A szakmai felülvizsgálati és szupervíziós műhelyek (Peer-Review and Supervision Workshops – PRW) strukturált lehetőséget biztosítottak a mentorok számára a reflektálásra, a tapasztalatcserére és a pilot megvalósítása során felmerülő gyakorlati mentorálási helyzetek közös megvitatására.

Értékelési tanulság: Az értékelés megállapította, hogy a mentorok felkészültsége, empátiája, kommunikációs készségei és a támogatás folyamatossága jelentősen befolyásolta a mentoráltak bevonódását és a mentorálás eredményeit. A folyamat azt is megmutatta, hogy maguknak a mentoroknak is szükségük van folyamatos támogatásra és tapasztalatcsere-lehetőségekre.

A magyarországi megvalósítás tapasztalatai kiemelték a szakmai felülvizsgálati és szupervíziós műhelyek jelentőségét a mentorok támogatásában és a mentorálási megközelítések következetességének erősítésében a pilot időszak során.

Következtetés a végleges program szempontjából: Ezek az eredmények megerősítették a mentorszupervízió és a mentorok közötti tapasztalatcsere szerepét a végleges programban.

3.4 Vidékspecifikus kihívások

A megfigyelt kihívás: A pilot megvalósítása megerősítette, hogy a vidéki NEET fiatalok gyakran olyan akadályokkal szembesülnek, amelyek befolyásolják részvételüket az oktatásban, foglalkoztatásban és mentorálási tevékenységekben. Ilyenek például a közlekedési korlátok, a szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés, a társadalmi elszigeteltség és a helyi lehetőségek hiánya.

Alkalmazott megoldás: A mentorok a helyi körülményekhez és a mentoráltak elérhetőségéhez igazították a találkozók formáját, a kommunikációs módszereket és a mentorálási ütemezést annak érdekében, hogy fenntartsák az elköteleződést és a támogatás folyamatosságát.

Értékelési tanulság: Az értékelés eredményei azt mutatták, hogy a mentorálási megközelítések hatékonyabbak voltak, amikor a helyi feltételekhez és a résztvevők valós helyzetéhez igazodtak.

A bosznia-hercegovinai tapasztalatok rávilágítottak a rugalmas kommunikációs és mentorálási megoldások fontosságára azokon a vidéki területeken, ahol a közlekedési korlátok és a korlátozott helyi hozzáférhetőség jelentős problémát jelentettek.

Következtetés a végleges program szempontjából: A végleges mentorálási program ezért nagyobb hangsúlyt fektet a helyi alkalmazkodásra és a reális megvalósítási tervezésre.

3.5 Mentoráltak motiválása és megtartása

Megfigyelt kihívás: A mentoráltak motivációja és megtartása gyakran ingadozott a mentorálási folyamat során a személyes nehézségek, a kudarctól való félelem és a bizonytalan élethelyzetek miatt.

Tesztelt válasz: A mentorok fokozatos célkitűzéssel, rendszeres utólagos kommunikációval és kisebb, elérhető feladatok segítségével támogatták a résztvevőket, amelyek látható előrehaladást ösztönöztek.

Értékelési betekintés: Az értékelés eredményei megerősítették, hogy a rendszeres kapcsolattartás, a reális célkitűzés és a látható előrehaladás fontos volt a mentoráltak elkötelezettségének fenntartásához. A kísérleti program megvalósításának eredményei a részt vevő országokban a program magas szintű megtartását is igazolták.

A bulgáriai megvalósítási tapasztalatok kiemelték a kisebb, elérhető célok és a folyamatos motivációs támogatás fontosságát a résztvevők elkötelezettségének fenntartásához a mentorálási folyamat során.

Befejezési arány országoként

Ország	Résztvevők száma	Programot résztvevők	befejező	Teljesítési arány
--------	------------------	----------------------	----------	-------------------

Bosznia és Hercegovina	12	12	100%
Bulgária	6	6	100%
Románia	11	11	100%
Magyarország	11	11	100%
Szerbia	11	9	82%
ÖSSZES	51	49	96%

Referenciaérték: A program kezdetben legalább 80%-os befejezési arányt célzott meg. Az elért 96%-os befejezési arány jelentősen meghaladta ezt a referenciaértéket a kísérleti országokban.

Következtetés a végleges program számára: Ezek az eredmények megerősítették a mentorok szupervíziójának és a szakmai tapasztalatcserének a szerepét a végleges mentorprogramban.

3.6 Digitális és hibrid mentorálási megközelítések

Megfigyelt kihívás: A személyes mentorálási találkozók nem mindig voltak lehetségesek a közlekedési akadályok, a távolság és a résztvevők elérhetősége miatt a vidéki területeken.

Tesztelt válasz: A mentorok online kommunikációs eszközöket és a Back on Track e-learning platformot használtak a kapcsolattartás és a támogatás folytonosságának fenntartása érdekében, amikor a személyes találkozók korlátozottak voltak.

Az értékelés eredményei: Az értékelés eredményei megerősítették, hogy a digitális eszközök erősíthetik a mentorálási tevékenységek hozzáférhetőségét és folytonosságát, különösen akkor, ha azokat korábban kialakított mentorálási kapcsolatokkal kombinálják. Az alacsonyabb digitális készségekkel rendelkező résztvevőknek gyakran további mentori útmutatásra és egyszerűsített kommunikációra volt szükségük.

A hazai megvalósítási tapasztalatok kiemelték a digitális kommunikációs eszközök és a Back on Track e-learning platform értékét a mentorálási tevékenységek folytonosságának fenntartásában a földrajzilag szétszórt vidéki területeken.

A végső programra vonatkozó következmények: Rugalmas kommunikációs megközelítéseket és hibrid mentorálási módszereket integráltak a végső mentorprogramba.

3.7 Érdekelte felek együttműködési és ajánlási rendszerei

Megfigyelt kihívás: A mentoráltak igényei gyakran túlmutattak a mentorálási folyamaton, és további támogatást igényeltek az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás területén működő szervezetektől.

Tesztelt válasz: A mentorok együttműködtek a helyi érdekelt felekkel, nem kormányzati szervezetekkel, foglalkoztatási szolgálatokkal és szociális támogatókkal a tájékoztató tevékenységek és a résztvevők további támogatáshoz való hozzáféréseinek javítása érdekében.

Az értékelés eredményei: Az értékelés eredményei megerősítették, hogy a mentorprogramok hatékonyabbak voltak, ha szélesebb helyi támogató hálózatokhoz kapcsolódtak.

A szerbiai megvalósítási tapasztalatok rávilágítottak a mentorok, a helyi szervezetek és a foglalkoztatással kapcsolatos szolgáltatások közötti együttműködés fontosságára a résztvevők bevonásának és a további lehetőségekhez való hozzáférés támogatásában.

A végső programra vonatkozó következmények: Az érdekelt felek együttműködési és ajánlási mechanizmusait beépítették a végső mentorprogramba.

3.8 Fenntarthatósági tényezők

Megfigyelt kihívás: A kísérleti megvalósítás rávilágított arra, hogy a mentorálási tevékenységek hosszú távú fenntarthatósága a képzett mentoroktól, a szervezeti támogatástól, a szupervíziós tevékenységektől és a mentorálási megközelítések helyi igényekhez való adaptálásának képességétől függ.

Tesztelt válasz: A kísérleti megvalósítás kimutatta, hogy a mentorprogram adaptálható különböző szervezeti és vidéki kontextusokhoz, miközben fenntartja a közös mentorálási struktúrát.

Értékelési betekintés: Az értékelés eredményei megerősítették, hogy a fenntarthatóság a rugalmasságtól, a folyamatos támogatástól és a vidéki körülményekhez való gyakorlati alkalmazkodástól függ.

A romániai megvalósítási tapasztalatok rávilágítottak a mentor szupervíziójának, a szervezeti támogatásnak és a helyi együttműködésnek a fontosságára a mentorálás minőségének fenntartása és a résztvevők hosszú távú elkötelezettsége szempontjából.

A végső programra vonatkozó következmények: Ezek az eredmények alátámasztották egy átadható és gyakorlatorientált mentorálási keretrendszer kidolgozását a hosszú távú használatra.

4. A Back on Track Mentorprogram

A Back on Track Mentorprogram az A.2.2 tevékenység keretében megvalósított pilot program, szupervíziós tevékenységek és értékelési folyamat eredményeként kidolgozott, véglegesített és validált mentorálási keretrendszer. A program ötvözi a D.2.2.6 dokumentumban kidolgozott módszertani keretet a Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon megvalósított pilot mentorálási tevékenységek során szerzett gyakorlati tapasztalatokkal és értékelési eredményekkel.

A programot olyan strukturált, ugyanakkor rugalmas mentorálási keretrendszerként tervezték meg, amely támogatja a vidéki NEET fiatalok bevonását, aktiválását és fokozatos (re)integrációját az oktatásba, képzésbe és foglalkoztatásba vezető utakra. Emellett a mentorálási folyamat kiemelt hangsúlyt fektet az önbizalom erősítésére, a reziliencia fejlesztésére, a motiváció növelésére és a hosszú távú személyes fejlődés támogatására.

A mentorprogramot olyan gyakorlati és átültethető keretrendszerként alakították ki, amelyet a vidéki NEET fiatalokkal foglalkozó szervezetek különböző szervezeti és helyi környezetekben is alkalmazhatnak, miközben megőrzik a pilot megvalósítás során validált alapelveket és megvalósítási logikát.

4.1 A Program célja és célkitűzései

A Back on Track Mentorprogram átfogó célja, hogy egyénre szabott mentorálási folyamaton keresztül támogassa a vidéki NEET fiatalokat a bevonás, a motiváció, a személyes fejlődés és az oktatásba, képzésbe vagy foglalkoztatásba történő fokozatos reintegráció terén.

A program konkrét céljai:

- a vidéki NEET fiatalok bevonásának és aktiválásának támogatása;
- az önbizalom, a motiváció és a reziliencia erősítése;
- a foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák fejlesztésének támogatása;
- az oktatásban, képzésben és a munkaerőpiacon való részvételre való felkészültség javítása;

- strukturált, ugyanakkor rugalmas egyéni mentorálási támogatás biztosítása;
- az egyes mentoráltak helyzetéhez és szükségleteihez igazított fokozatos fejlődési utak támogatása;
- a hosszú távú társadalmi befogadás és részvétel erősítése.

A program elismeri, hogy a vidéki NEET fiatalok mentorálása hosszú távú elköteleződést, folyamatos támogatást és az egyéni, illetve helyi körülményekhez való alkalmazkodást igényel.

4.2 A mentorálási megközelítés alapelvei

A Back on Track Mentorprogram a pilot megvalósítás során validált alapelvekre épül.

Kapcsolatalapú mentorálás

A mentor–mentorált kapcsolat a program központi eleme. A bizalomépítés, az aktív meghallgatás és a folyamatos kapcsolattartás alapvető feltételei a hatékony mentorálásnak.

Egyénre szabottság és rugalmasság

A mentorálási folyamat minden mentorált egyéni helyzetéhez, tempójához, motivációjához és szükségleteihez igazodik. A keretrendszer ezért egy strukturált folyamatot ötvöz rugalmas megvalósítási megoldásokkal.

Fokozatos fejlődés és reális célkitűzés

A program a fokozatos fejlődést reális és elérhető célokon keresztül támogatja. A mentorálási tevékenységek úgy kerültek kialakításra, hogy látható előrehaladást ösztönözzenek, miközben figyelembe veszik a mentoráltak személyes körülményeit.

A támogatás folyamatossága és stabilitása

A mentorok a teljes mentorálási folyamat során folyamatos támogatást nyújtanak, beleértve a motiváció ingadozásával, visszaesésekkel vagy változó élethelyzetekkel járó időszakokat is.

Gyakorlati és részvételközpontú megközelítés

A mentorálási folyamat gyakorlati, valós élethelyzetekhez kapcsolódó tevékenységekre épül, ideértve a kommunikáció fejlesztését, az álláskeresésre való felkészítést, a digitális

készségek fejlesztését, valamint az oktatási és foglalkoztatási lehetőségekhez való hozzáférés támogatását.

Alkalmazkodás a vidéki környezethez

A program figyelembe veszi a vidéki NEET fiatalokat érintő sajátos akadályokat, mint például a közlekedési korlátokat, a szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférést, a társadalmi elszigeteltséget és a helyi lehetőségek hiányát. Ennek megfelelően a mentorálási módszerek a helyi körülményekhez igazodnak.

4.3 Célcsoportok és érintettek (stakeholderek)

A program elsődleges célcsoportját a 15–29 éves vidéki NEET fiatalok alkotják, akik sem foglalkoztatásban, sem oktatásban, sem képzésben nem vesznek részt, és akik a társadalmi kirekesztődéssel, a korlátozott lehetőségekkel, az alacsony önbizalommal vagy a támogató szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáféréssel kapcsolatos akadályokkal szembesülhetnek.

A mentorprogram megvalósítására olyan szervezetek és érintettek számára készült, amelyek az alábbi területeken tevékenykednek:

- ifjúsági támogatás és közösségfejlesztés;
- oktatás és képzés;
- foglalkoztatás és munkaerőpiaci támogatás;
- társadalmi befogadás és közösségi szolgáltatások.

A releváns érintettek közé tartozhatnak:

- civil szervezetek és közösségi alapú szervezetek;
- foglalkoztatási szolgálatok és munkaerőpiaci intézmények;
- oktatási intézmények és képzésszervezők;
- szociális támogató szervezetek;
- mentorok, ifjúsági munkások és programkoordinátorok;
- a bevonási és támogató tevékenységekben részt vevő helyi szereplők.

A pilot megvalósítás rámutatott arra, hogy a vidéki NEET fiatalok hatékony bevonása gyakran a helyi együttműködések, a közvetlen elérésen és a helyi közösségekben kialakított bizalmi kapcsolatokon múlik.

4.4 A mentorálási folyamat felépítése

A Back on Track Mentorprogram egy strukturált, négy hónapos mentorálási beavatkozásként valósult meg, amely 16 mentorálási alkalomból állt, elsősorban heti rendszerességgel megszervezve. A struktúra egyéni mentorálást, gyakorlati készségfejlesztést, reflektív tevékenységeket és a fejlődés folyamatos nyomon követését ötvözte a NEET Fejlesztési Terv segítségével.

A mentorálási folyamatot strukturáltak, ugyanakkor rugalmasnak tervezték, lehetővé téve a mentorok számára, hogy a tevékenységeket a résztvevők szükségleteihez és motivációjához igazítsák.

A 16 alkalmas mentorálási folyamat felépítése

Fázis	Alkalmak	Fő fókusz	Példák tevékenységekre és eszközökre
Kezdeti elköteleződés és bizalomépítés	1-2	Bizalomépítés, mentorkapcsolat kialakítása, kezdeti akadályok és elvárások azonosítása	Informális találkozók, mentormegállapodás, aktív hallgatás, bevezető önértékelés, első reflexiós tevékenységek
Önreflexió és helyzetelemzés	3-4	Személyes helyzet, erősségek, akadályok és lehetőségek megértése	SWOT-analízis, korábbi tapasztalatok megvitatása, félelmek és motivációk azonosítása, önbizalomépítő gyakorlatok
Célkitűzés és fejlesztési tervezés	5-6	Reális célok meghatározása és a haladás struktúrájának megteremtése	SMART célok, a NEET fejlesztési terv elkészítése, rövid és hosszú távú célok azonosítása
Motiváció és személyiségfejlesztés	7-8	A rugalmasság, az önbizalom és a személyes stabilitás erősítése	Kommunikációs gyakorlatok, önbizalom-fejlesztő tevékenységek, problémamegoldó feladatok, motivációs reflexió

Digitális és foglalkoztathatósági készségek	9–11	Gyakorlati foglalkoztathatósági kompetenciák fejlesztése	Önéletrajzírás, motivációs levél készítése, digitális készségmodulok, álláskeresési platformok, LinkedIn alapjai
Munkaerőpiaci felkészítés	12–13	Felkészülés az aktív munkaerőpiaci részvételre	Interjúfelkészítés, próbainterjúk, lehetőségek felkutatása, gyakorlati alkalmazási feladatok
Pályaorientáció és átmenettervezés	14–15	Oktatási, foglalkoztatási és képzési utak feltárása	Karrierút-térképezés, képzési lehetőségek, cselekvési tervezés, támogató hálózatok azonosítása
Lezárás és utógondozás előkészítése	16	A haladás áttekintése és a mentorálás utáni következő lépések meghatározása	A NEET fejlesztési terv végső felülvizsgálata, utógondozási ajánlások, fenntarthatósági megbeszélés

A felépítés a pilot megvalósítás során megfigyelt fokozatos fejlődést tükrözte. A kezdeti szakasz elsődlegesen a bizalomépítésre és a stabilizációra fókuszált, míg a későbbi alkalmak egyre inkább a gyakorlati foglalkoztathatósági készségekre, a karrierorientációra és az átmenet megtervezésére helyezték a hangsúlyt. Az ütemezés a Peer Review és Szupervíziós Workshopok során azonosított tanulságokat is tükrözi, ahol a mentorok rendszeresen kiemelték a kis, elérhető lépéseket, a rugalmas haladási ütem és a folyamatos motivációs támogatás fontosságát a vidéki NEET fiatalokkal végzett munka során.

4.5 Szerepkörök és felelősségek

Mentorok

A mentorok feladata az egyéni mentorálási támogatás biztosítása, a rendszeres kapcsolattartás fenntartása a mentoráltakkal, a mentorálási tevékenységek facilitálása, a célkitűzési folyamat támogatása és a mentoráltak fejlődésének nyomon követése a teljes mentorálási folyamat során.

A mentorok emellett felelősek azért is, hogy a mentorálási megközelítéseket a mentoráltak egyéni helyzetéhez igazítsák, valamint hogy támogató és bizalmon alapuló mentor-mentorált kapcsolatot alakítsanak ki és tartsanak fenn.

Programkoordinátorok

A programkoordinátorok támogatják a mentorálási tevékenységek szervezését és nyomon követését, a mentorok koordinációját, a megvalósítás tervezését, valamint a mentorálási folyamatban részt vevő szereplők közötti kommunikációt.

A koordinátorok emellett támogatják a minőségbiztosítási tevékenységeket, a szupervíziós folyamatokat és a program megvalósításához kapcsolódó jelentéskészítési feladatokat.

Partnerszervezetek és érintettek

A partnerszervezetek és helyi érintettek támogatják az elérési tevékenységeket, az ajánlási és továbbírási folyamatokat, a kiegészítő szolgáltatásokhoz való hozzáférést, valamint az együttműködést a helyi közösségekkel, oktatási szolgáltatókkal és munkaerőpiaci szereplőkkel.

A pilot megvalósítás igazolta, hogy az érintettek közötti együttműködés növeli a program hozzáférhetőségét, és támogatja a mentoráltak szélesebb körű társadalmi befogadását és fejlődési lehetőségeit.

4.6 Mentorálási módszerek és eszközök

A mentorprogram során alkalmazott egyik központi gyakorlati eszköz a NEET Fejlesztési Terv (NDP) volt, amelyet egyes programanyagokban Egyéni Fejlesztési Tervként (IDP) is említenek. A dokumentum olyan gyakorlati mentorálási eszközként szolgált, amely a célok strukturálását, az előrehaladás nyomon követését és a részvételt befolyásoló akadályok azonosítását támogatta.

A mentorálási módszertan a kapcsolatalapú mentorálást gyakorlati és cselekvésorientált eszközökkel ötvözte, amelyek a vidéki NEET fiatalok helyzetéhez igazodtak.

A NEET Fejlesztési Terv Alapszerkezete

Komponens	Cél	Gyakorlati példa
------------------	------------	-------------------------

Kezdeti helyzetfelmérés	A mentorált jelenlegi élethelyzetének és akadályainak feltérképezése	Munkanélküliség, önbizalomhiány, közlekedési korlátok
Személyes erősségek és erőforrások	A meglévő kapacitások és támogató tényezők azonosítása	Kommunikációs készségek, családi támogatás, tanulási motiváció
Egyéni célok	Reális rövid és hosszú távú célok meghatározása	Vissza a tanuláshoz, részmunkaidős munka keresése
Cselekvési lépések	Célok lebontása elérhető gyakorlati lépésekre	Önéletrajz elkészítése, regisztráció a munkaügyi hivatalnál, digitális modul kitöltése
Lehetséges akadályok	A haladást befolyásoló kockázatok azonosítása	Gyermekfelügyelet, mozgásszervi problémák, szorongás, instabil rutin
Támogatási intézkedések	Mentor és külső támogatási igények meghatározása	Heti mentorálás, képzési szolgáltatóhoz való beutalás
Monitoring és reflexió	A haladás nyomon követése és a tevékenységek módosítása	Előadás-áttekintések, mérföldkövek ellenőrzése, frissített cselekvési terv

A NEET Fejlesztési Terv egyszerre működött nyomonkövetési és motivációs eszközként, támogatva a résztvevők strukturált fejlődését. A pilot szakasz során a mentorok többször is jelezték, hogy a nagyobb célok kisebb, reális lépésekre bontása segítette a mentoráltakat abban, hogy jobban érzékeljék saját előrehaladásukat, fenntartsák motivációjukat, és fokozatosan elmozduljanak a passzív inaktivitástól az oktatásban, képzésben vagy foglalkoztatásban való aktív részvétel irányába.

4.7 Monitoring és minőségbiztosítás

A nyomon követés és a minőségbiztosítás a Back on Track Mentorprogram folyamatos elemeiként valósultak meg, ötvözve az előrehaladás követését, a mentorok szupervízióját és a longitudinális hatásértékelést.

A monitoringrendszer az alábbi elemeket foglalta magában:

- NEET Fejlesztési Tervek;
- a T1, T2 és T3 időpontokban kitöltött Hatásértékelési Kérdőívek;
- rendszeres mentori reflexió és dokumentáció;
- hat Peer Review és Szupervíziós Workshop;
- a program lezárását követő nyomon követési tevékenységek.

Fő monitoring mutatók

Monitoring Terület	Indikátor	Benchmark
Részvétel	Részvétel alkalmokon	Minimum 80%
Visszatartás	Program befejezése	Minimum 85%
Kompetenciafejlesztés	T1-T2 pontszám növekedés	Minimum +1 pont
Utánkövetési elköteleződés	Részvétel a T3-on	Folyamatos elköteleződés
Mentor felügyelet	Részvétel	Teljes körű mentori részvétel

A monitoring kvantitatív és kvalitatív eszközöket egyaránt alkalmazott, beleértve a mentori reflexiók naplókat, a részvételi nyilvántartásokat, a NEET Fejlesztési Terveket, a résztvevői visszajelzéseket és a longitudinális hatásvizsgálatokat.

A minőségbiztosítási keretrendszer biztosította a módszertani következetességet a pilot országok között, miközben lehetőséget adott a helyi megvalósítási környezetekhez való alkalmazkodásra.

Pontszám tartomány	Fejlődési fázis	Jellemzők
1-2	Gátfázis (alacsony önbizalom)	A résztvevő jelentős belső vagy külső akadályokkal szembesül, hiányzik belőle az önbizalom, a struktúra és az önálló cselekvésre való felkészültség.

3	Átmeneti fázis (mérsékelt magabiztosság)	A résztvevő kezdi megérteni és motiválni magát, de továbbra is útmutatásra és megerősítésre szorul
4-5	Magas önbizalom fázisa	A résztvevő cselekvésre való készséget, gyakorlati kompetenciákat és fokozott önállóságot mutat az oktatási vagy foglalkoztatási utakkal kapcsolatban.

A fejlődési szakaszok közös keretet biztosítottak a mentorok és az értékelők számára a résztvevők előrehaladásának értelmezéséhez a teljes mentorálási folyamat során. A keretrendszer figyelembe vette az olyan köztes eredményeket is, mint a növekvő önbizalom, az aktív álláskereső magatartás és az önszervezési készségek javulása. Ez a megközelítés különösen fontos volt vidéki környezetben, ahol az oktatásba vagy foglalkoztatásba történő átmenetet gyakran olyan külső, strukturális akadályok befolyásolják, amelyek túlmutatnak a résztvevők közvetlen kontrollján.

Az értékelési folyamat arra is rámutatott, hogy a vidéki NEET fiatalok fejlődése gyakran fokozatos és nem lineáris folyamat. A program ezért nem kizárólag az azonnali foglalkoztatási eredményekre összpontosított, hanem az önbizalom erősítésére, a viselkedéses aktivációra és a tartós elköteleződés támogatására is.

4.8 Alkalmazkodóképesség és átruházhatóság

A Back on Track Mentorprogramot szándékosan úgy alakították ki, mint egy strukturált, ugyanakkor rugalmas keretrendszert, amely különböző szervezeti, kulturális és vidéki környezetekben is alkalmazható.

A pilot megvalósítás igazolta, hogy bár a mentorálási folyamat alapelvei és struktúrája minden részt vevő országban egységes maradt, a sikeres megvalósítás megkövetelte az alábbi tényezőkhöz való alkalmazkodást:

- a helyi munkaerőpiaci feltételekhez;
- a közlekedési lehetőségekhez és elérhetőséghez;
- a szervezeti kapacitásokhoz;
- a helyi érintetti hálózatokhoz;
- a digitális hozzáférhetőséghez;
- a mentoráltak szükségleteihez és személyes körülményeihez.

A program ezért nem egy merev megvalósítási modellt, hanem egy átültethető keretrendszert kínál. Azoknak a szervezeteknek, amelyek alkalmazzák a módszertant,

javasolt megőrizni a validált alapelveket – a bizalomépítést, a rugalmasságot, a kapcsolatalapú mentorálást és a fokozatos fejlődést –, miközben a gyakorlati megvalósítás módját a helyi körülményekhez igazítják.

A pilot megvalósítás és az értékelés eredményei megerősítették, hogy a program különböző környezetekben is hatékonyan működhet, amennyiben megfelelően képzett mentorok, szervezeti támogató struktúrák, érintetti együttműködések és folyamatos szupervíziós tevékenységek támogatják annak végrehajtását.

5. A hatás és a hatékonyság bizonyítékai

A longitudinális hatásvizsgálat során összegyűjtött bizonyítékok megerősítik, hogy a Back on Track Mentoring Program nem csupán mentorálási beavatkozásként működött, hanem olyan strukturált aktivációs folyamatként is, amely támogatta a kompetenciák fokozatos fejlesztését, a viselkedésbeli változásokat, valamint az oktatási vagy foglalkoztatási utak felé történő elmozdulást. Az előző fejezetekben bemutatott megvalósítási eredményekre építve az értékelési folyamat lehetővé tette annak vizsgálatát, hogy a pilot szakasz során tesztelt mentorálási megközelítések miként jelentek meg mérhető résztvevői eredményekben az idő múlásával.

Az ebben a fejezetben bemutatott elemzés a D.2.2.5 keretében kidolgozott longitudinális értékelési keretrendszeren alapul, és három értékelési szakaszt foglal magában:

- T1: Program előtti hatásvizsgálat – a résztvevők kiinduló kompetenciáinak, önbizalmának és helyzetének felmérése a mentorálás megkezdése előtt;
- T2: Program utáni hatásvizsgálat – a kompetenciákban, az önbizalomban és az álláskereső felkészültségben bekövetkezett közvetlen változások mérése a program befejezése után;
- T3: 3 hónapos utánkövetési értékelés – e változások fenntarthatóságának, valamint a résztvevők foglalkoztatásban, oktatásban vagy képzésben való további részvételének vizsgálata.

Ezen összekapcsolt értékelési keretrendszer révén a projekt nemcsak a program közvetlen hatásait, hanem a mentorálási eredmények fenntarthatóságát is vizsgálta azt követően, hogy a formális mentorálási folyamat lezárult.

5.1 Kísérleti eredmények és befejezési arányok

A mentorprogram gyakorlati alkalmazhatóságát igazoló első mutatók egyike a pilot megvalósítás során tapasztalt magas résztvevői megtartási arány volt. Az induláskor (T1) bevont 51 résztvevő közül 49 mentorált fejezte be a programot, ami 96%-os befejezési

arányt jelent. Ahogyan azt a 3.5. fejezet már bemutatta, a megtartási arány teljes volt (100%) Romániában, Bulgáriában, Magyarországon, valamint Bosznia-Hercegovinában, míg Szerbiában valamivel alacsonyabbnak bizonyult (11 résztvevőből 9 fő).

Figyelembe véve a célcsoport sajátosságait – vidéki NEET fiatalok, akik számos akadállyal szembesülnek az önbizalom, a motiváció, a társadalmi elszigeteltség és a támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés területén –, ez a megtartási arány jelentős megvalósítási eredménynek tekinthető. Az eredmények arra utalnak, hogy a résztvevők a programot hozzáférhetőnek, relevánsnak és támogató jellegűnek érzékelték a teljes megvalósítási folyamat során.

A megtartási eredmények továbbá megerősítik a pilot megvalósítás és a szupervíziós tevékenységek során tett megfigyeléseket is. Különösen igazolják a folyamatos mentori támogatás, a rugalmas mentorálási megközelítések és a reális célkitűzések fontosságát.

A magas befejezési arány ezért kezdeti bizonyítékot szolgáltat arra, hogy a mentorálási keretrendszer képes volt fenntartani a résztvevők elkötelezettségét még instabil és kihívásokkal teli vidéki környezetben is.

5.2 Kompetenciafejlesztési hatás

A T1: Program előtti hatásvizsgálat és a T2: Program utáni hatásvizsgálat összehasonlítása egyértelmű növekedést mutatott az értékelés során vizsgált valamennyi kulcsfontosságú kompetenciaterületen. A legerősebb fejlődés azokon a területeken volt megfigyelhető, amelyek a T1 szakaszban a leggyengébb kiinduló kompetenciákat mutatták, különösen a karriertervezés és a gyakorlati álláskeresési készségek esetében.

Az értékelési eredmények arra is rámutatnak, hogy a résztvevők az alacsony önbizalom és korlátozott tájékozottság állapotából egy strukturáltabb, cselekvésorientáltabb és foglalkoztatás-központúbb magatartás irányába mozdultak el. Ezek az eredmények összhangban állnak a pilot megvalósítás során dokumentált mentori reflexiókkal, amelyek ismételten hangsúlyozták az önbizalom-erősítés, a gyakorlati foglalkoztathatósági támogatás, a fokozatos aktiváció és a strukturált célkitűzési tevékenységek jelentőségét a mentor-mentorált kapcsolatban.

Az alábbi táblázat összefoglalja azokat a kompetenciafejlődési trendeket, amelyeket a D.2.2.5-ben bemutatott Hatásvizsgálati Kérdőív azonosított

A T1 és T2 eredmények összehasonlítása a kulcsfontosságú kompetenciaterületeken

Kompetencia neve	T1 Átlagos pontszámok	T2 Átlagos pontszámok	átlagos Változás
Career Planning	2.4	4.2	+ 1.8
Job Search Skills	2.7	4.1	+ 1.4
Digital Skills	3.0	4.0	+ 1.0
Soft Skills and Motivation	3.5	4.2	+ 0.7

Az értékelési eredmények jelentős fejlődést mutattak az alábbi területeken:

- karriertervezés és pályorientáció;
- álláskeresési és pályázati készségek;
- állásinterjúkra való felkészülés;
- önbizalom a foglalkoztatással kapcsolatos helyzetekben;
- digitális eszközök használata tanulási és álláskeresési célokra;
- kommunikációs és önprezentációs készségek.

Az eredmények azt mutatják, hogy a résztvevők jelentősen javították képességüket a karriercélok meghatározásában, a strukturált tervezési módszerek alkalmazásában, az önéletrajzok és motivációs levelek elkészítésében, az állásinterjúkon való részvételben, valamint a digitális eszközök szakmai fejlődést támogató használatában. A résztvevők emellett növekvő önbizalomról, erősebb motivációról és nagyobb készségről számoltak be az oktatási vagy foglalkoztatási lehetőségek aktív kihasználására.

A T2: Program utáni hatásvizsgálat tehát megerősíti, hogy a mentorálási beavatkozás sikeresen csökkentette a kiinduló szakaszban azonosított kulcsfontosságú kompetenciahiányokat, és hozzájárult ahhoz, hogy a résztvevők a bizonytalanságból és passzivitásból a nagyobb önbizalom és gyakorlati foglalkoztathatósági felkészültség irányába mozduljanak el.

5.3 Kompetenciák fenntarthatósága (T3)

Míg a T1 és T2 közötti összehasonlítás azonnali kompetenciafejlődést mutatott ki, a T3: 3 hónapos utánkövetési értékelés lehetővé tette annak vizsgálatát, hogy ezek a fejlődések fennmaradtak-e a program befejezése után is. Ez a longitudinális megközelítés segített

annak értékelésében, hogy a program eredményei stabilak maradtak-e a mentorálási támogatás lezárását követően.

Az alábbi elemzés a D.2.2.5-ben bemutatott longitudinális eredményeken alapul, és kiegészül a D.2.2.4-ben dokumentált pilot mentorálási folyamat és mentori szupervíziós tevékenységek során szerzett tapasztalatokkal.

A program befejezését követő három hónappal elvégzett T3 utánkövetési értékelés azt mutatta, hogy a mentorálási folyamat során elért fejlődések nagyrészt fennmaradtak az idő múlásával. A résztvevők továbbra is magas önbizalmi szintről számoltak be azokban a kompetenciákban, amelyeket közvetlenül gyakoroltak a mentorprogram során, különösen az önéletrajz-készítés, az állásinterjúkra való felkészültség és a digitális eszközök álláskeresési és tanulási célú használata terén.

Az alábbi táblázat a D.2.2.5-ben bemutatott Hatásvizsgálati Kérdőív alapján azonosított longitudinális kompetenciatrendeket mutatja be, és összehasonlítja az átlagos kompetenciapontszámokat mindhárom értékelési szakaszban.

Átlagos pontszámok T1, T2, T3 esetén

Kompetencia neve	T1 (alaphelyzet)	Átlag T2 Átlag (Program után)	T3 Átlag (3 hónappal később)
Karriertervezés	2.4	4.2	4.0
Munkakeresési készség	2.7	4.1	4.1
Digitális készségek	3.0	4.0	4.0
Soft készségek	3.5	4.2	4.1

Az adatok egyértelmű növekedést mutatnak T1 és T2 között, amelyet T3-ban stabilizálódás követett. Ez arra utal, hogy a gyakorlati foglalkoztathatósági kompetenciák hatékonyan beépültek a résztvevők készségei közé, és a program befejezése után is alkalmazásra kerültek.

A legnagyobb stabilitás az álláskeresési készségek és a digitális kompetenciák területén volt megfigyelhető, ami arra utal, hogy a résztvevők továbbra is használták a mentorálási folyamat során elsajátított gyakorlati eszközöket és módszereket a mindennapi élethelyzetekben.

Ugyanakkor az eredmények arra is rámutatnak, hogy az összetettebb kompetenciák – mint a hosszú távú karriertervezés, az önálló célkitűzés és a stratégiai döntéshozatal – nagyobb változékonyságot mutatnak, és a program időtartamán túlmutató további támogatást igényelhetnek.

A T3 eredményei tehát megerősítik a korábbi megvalósítási és értékelési szakaszok következtetéseit: a mentorálás akkor bizonyult a leghatékonyabbnak, amikor a kompetenciafejlesztés folyamatos támogatással, fokozatos aktivációval és a résztvevők egyéni helyzetéhez igazított, reális előrelépési útvonalakkal párosult.

5.4 Átmeneti lehetőségek a foglalkoztatásba és az oktatásba

Az értékelési folyamat azt is vizsgálta, hogy a kompetenciafejlődés és a növekvő önbizalom a program befejezése után gyakorlati viselkedésbeli eredményekben is megmutatkozott-e. Ebben az értelemben az átmeneti eredmények fontos hidat képeznek a mentorálási tevékenységek, a kompetenciafejlesztés és a valós életben megjelenő részvételi eredmények között.

Az alábbi megállapítások a D.2.2.5-ben bemutatott T3: 3 hónapos utánkövetési értékelés eredményein alapulnak, és kiegészülnek a D.2.2.4-ben dokumentált pilot mentorálási folyamat során szerzett megvalósítási tapasztalatokkal és mentori megfigyelésekkel.

A program hatásának legjelentősebb mutatója a T3 szakaszban a résztvevők NEET státuszából foglalkoztatási vagy oktatási pályákra történő átmenete volt. A D.2.2.5-ben bemutatott, hitelesített utánkövetési kérdőívek válaszai alapján 19 résztvevő lépett be foglalkoztatásba vagy oktatásba a program befejezését követő három hónapon belül.

Munkaerőpiac és oktatási átmenetek

Ország	Átmenetek száma
Románia	5
Bosznia és Hercegovina	4
Bulgária	4
Magyarország	4
Szerbia	2

ÖSSZES	19
--------	----

Az átmenetek magukban foglalták a szolgáltató- és kiskereskedelmi szektorban történő foglalkoztatást, szakképzésekben való részvételt, gyakornoki programokat, közfoglalkoztatási programokat, vállalkozói tevékenységet, valamint további oktatási tanulmányokat. A résztvevők emellett aktív álláskeresési magatartásról, állásinterjúkon való részvételtől és a további tanulási lehetőségek iránti fokozott érdeklődésről is beszámoltak.

A T3: 3 hónapos utánkövetési értékelés azt is kimutatta, hogy a program eredményei nem korlátozódtak kizárólag azokra a résztvevőkre, akik azonnal munkába vagy oktatásba kerültek. Még azok a résztvevők is, akik a három hónapos időszak alatt nem léptek be foglalkoztatásba vagy oktatásba, továbbra is növekvő önbizalomról, aktív álláskeresési tevékenységről és folyamatos karriertervezési aktivitásról számoltak be.

A kiindulási szakaszban (T1) a résztvevők többsége korlátozott vagy semmilyen aktív részvételt nem mutatott a foglalkoztatási vagy oktatási utak terén, míg T3-ra minden résztvevő valamilyen formában aktív előrehaladást vagy elköteleződést mutatott.

Az eredmények azt jelzik, hogy a mentorprogram egyaránt támogatta a kompetenciafejlesztést és a foglalkoztatási, illetve oktatási lehetőségekre való felkészültség növekedését.

5.5 Általános hatás és főbb következtetések

Összességében a T1: Program előtti hatásvizsgálat, a T2: Program utáni hatásvizsgálat és a T3: 3 hónapos utánkövetési értékelés együttes elemzése azt mutatja, hogy a mentorprogram a résztvevők fejlődésének több dimenziójában is mérhető hatást ért el. Az értékelési eredmények következetesen összekapcsolják a pilot megvalósítási szakaszban tesztelt mentorálási megközelítéseket a foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kompetenciák, az önbizalom, a motiváció és az aktív részvételi eredmények javulásával.

A legerősebb és legfenntarthatóbb fejlődés a gyakorlati foglalkoztathatósági készségek területén volt megfigyelhető, különösen az alábbiak esetében:

- önéletrajz-készítés és álláspályázati anyagok összeállítása;
- állásinterjúkra való felkészültség;
- digitális eszközök használata szakmai célokra;
- aktív álláskeresési magatartás.

Ugyanakkor az eredmények több olyan következtetést is megerősítenek, amelyeket már a pilot megvalósítás és a szupervíziós folyamat során is azonosítottak. Különösen

hangsúlyossá vált a bizalmon alapuló mentor–mentorált kapcsolat, a folyamatos mentori támogatás, a rugalmas megvalósítás és az egyéni szükségletekhez igazított fokozatos fejlődés jelentősége.

Az eredmények arra is utalnak, hogy a program hatékony aktivációs mechanizmusként működött a vidéki NEET résztvevők számára. A résztvevők az alacsony önbizalommal és korlátozott felkészültséggel jellemezhető kiinduló helyzetből fokozott felkészültség, strukturált karrierorientáció és mérhető viselkedésbeli eredmények felé mozdultak el az utánkövetés időszakára.

Fontos megállapítás, hogy a T3 értékelési időszak alatt nem volt megfigyelhető visszaesés az eredeti kiinduló állapothoz. A vidéki környezetekhez kapcsolódó strukturális akadályok – például a közlekedési korlátok, a korlátozott munkaerőpiaci lehetőségek és az instabil személyes élethelyzetek – ellenére a program következetesen támogatta a résztvevőket abban, hogy a passzivitásból az aktív részvétel és a foglalkoztathatóság fejlesztése felé mozduljanak el.

A longitudinális értékelés eredményei továbbá azt mutatják, hogy a mentorálási folyamat nem csupán rövid távú motivációs javuláshoz járult hozzá, hanem fenntarthatóbb viselkedésbeli aktivációt és az oktatási, képzési és foglalkoztatási utak iránti folyamatos elköteleződést is elősegítette a program lezárását követően. A T2 és T3 közötti kompetenciapontszámok stabilitása különösen megerősíti a gyakorlati foglalkoztathatósági támogatás, a folyamatos kapcsolatalapú mentorálás és a fokozatos fejlődési folyamat kombinációjának hatékonyságát.

A D.2.2.4, D.2.2.5 és D.2.2.6 keretében összegyűjtött bizonyítékok azt is megerősítik, hogy a mentorálás akkor volt a legeredményesebb, amikor a program az alábbi elemeket egyesítette:

- strukturált, ugyanakkor rugalmas mentorálási módszertan;
- a résztvevők igényeihez igazított egyénre szabott támogatás;
- gyakorlati, foglalkoztathatóság-orientált tevékenységek;
- folyamatos mentori szupervízió és tapasztalatcsere;
- erőteljes bizalomépítés és motivációs támogatás.

A Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon megvalósított transznacionális pilot program emellett azt is bizonyította, hogy a mentorálási keretrendszer sikeresen adaptálható különböző szervezeti és vidéki környezetekhez, miközben megőrzi az egységes módszertani alapelveket és megvalósítási logikát.

Összességében a rendelkezésre álló bizonyítékok megerősítik, hogy a Back on Track Mentoring Program hatékony, validált és átültethető mentorálási megközelítést kínál a vidéki NEET fiatalok aktiválásának, önbizalmuk erősítésének és munkaerőpiaci integrációjuk támogatásának elősegítésére. A program ezért egy kipróbált és rugalmasan

alkalmazható keretrendszert biztosít azoknak a szervezeteknek, amelyek különböző nemzeti, regionális és intézményi környezetben dolgoznak vidéki NEET fiatalokkal.

6. Fenntarthatóság és intézményi felhasználási potenciál

A Back on Track mentorálási modell egy átadható keretrendszerként került kialakításra, amely támogatja a vidéki NEET fiatalok hosszú távú aktiválását és integrációját különböző szervezeti környezetekben. Az öt országban szerzett megvalósítási tapasztalatok azt mutatták, hogy a fenntartható hatás a strukturált mentorálási eszközök és a rugalmas, kapcsolatalapú támogatás kombinációján múlik, amely alkalmazkodik a helyi sajátosságokhoz és az egyéni kiindulási helyzetekhez.

A longitudinális értékelés továbbá megerősíti, hogy a program hatékony hídként működik az inaktivitás, az alacsony önbizalom és a foglalkoztatási, oktatási vagy képzési utakra történő fokozatos bekapcsolódás között. A strukturált mentorálás, a gyakorlati foglalkoztathatósági támogatás és a folyamatos szupervízió kombinációja olyan feltételeket teremtett, amelyek a pilot időszakot követően is fenntartható viselkedésbeli változásokat eredményeztek.

6.1 Szervezeti bizonyítás

A pilot megvalósítás bebizonyította, hogy a mentorprogram integrálható a foglalkoztatási támogatás, az oktatás, az ifjúsági munka, a társadalmi befogadás és a közösségfejlesztés területén működő szervezetek munkájába. Moduláris és rugalmas felépítésének köszönhetően a program különböző intézményi kapacitásokhoz igazítható, miközben megőrzi alapvető mentorálási elveit, amelyek a bizalomépítésre, a fokozatos aktiválásra és az egyénre szabott támogatásra épülnek.

A pilot szakasz tapasztalatai alapján a modell különösen alkalmas:

- közfoglalkoztatási és munkaerőpiaci támogató szervezetek számára;
- szakképzési és szakmai oktatási intézmények számára;
- civil szervezetek és közösségi alapú ifjúsági szervezetek számára;
- önkormányzatok és vidékfejlesztési szereplők számára;
- szociális szolgáltatók és társadalmi befogadást támogató intézmények számára;
- ifjúsági központok és helyi támogató kezdeményezések számára.

A hatásvizsgálat (D.2.2.5) eredményei azt mutatják, hogy a szervezeti beágyazottság akkor a legerősebb, amikor a mentorprogramok a gyakorlati és közvetlenül alkalmazható

foglalkoztathatósági kompetenciák fejlesztésére összpontosítanak. A legnagyobb és legfenntarthatóbb fejlődés az alábbi területeken volt megfigyelhető:

- önéletrajzírási és álláspályázati készségek;
- állásinterjúra való felkészülés;
- digitális eszközök gyakorlati használata;
- strukturált karriertervezés és SMART célkitűzés.

Ugyanakkor az értékelés rámutat arra is, hogy a sikeres megvalósításhoz a szervezeteknek túl kell lépniük a standardizált aktivációs megközelítéseken, és kezelniük kell a vidéki NEET fiatalokat érintő strukturális akadályokat. A résztvevők visszatérően az alábbi nehézségeket említették:

- közlekedési korlátok;
- korlátozott helyi lehetőségek;
- alacsony önbizalom;
- instabil személyes élethelyzetek;
- társadalmi elszigeteltség;
- családi kötelezettségek és mobilitási korlátok.

A szupervíziós workshopok továbbá megerősítették, hogy a mentorálás hatékonysága nagymértékben függ a rugalmasságtól, a kis lépésekben történő haladástól és a kapcsolatalapú támogatástól. A mentorok következetesen kiemelték, hogy a fenntartható bevonódást az alábbi tényezők segítették elő:

- a mentorálási folyamat egyéni igényekhez igazított ütemezése;
- reális célkitűzések meghatározása;
- informális és biztonságos mentorálási környezet kialakítása;
- rendszeres utánkövetés és motivációs támogatás;
- a gyakorlati eszközök és az érzelmi támogatás kombinálása.

A program így egy olyan átadható keretrendszert kínál, amelyet a szervezetek beépíthetnek meglévő foglalkoztatási, oktatási vagy társadalmi befogadást támogató szolgáltatásaikba, miközben a megvalósítás módját a helyi körülményekhez igazíthatják.

6.2 Szakpolitikai relevancia

A Back on Track mentorprogram közvetlenül kapcsolódik az ifjúsági foglalkoztatásra, a társadalmi befogadásra, az egész életen át tartó tanulásra és a vidékfejlesztésre irányuló szakpolitikákhoz. A program a vidéki NEET fiatalok hosszú távú inaktivitásával összefüggő kihívásokra reagál, valamint azokra az akadályokra, amelyeket a pilot megvalósítás és az értékelés során ismételtelen azonosítottak.

A longitudinális eredmények azt mutatják, hogy a mentorálás hozzájárul:

- a foglalkoztathatóság és az aktiváció növekedéséhez;
- az oktatási és képzési utakba való erősebb bekapcsolódáshoz;
- a digitális és szakmai kompetenciák fejlődéséhez;
- a munkaerőpiaci részvételhez szükséges önbizalom és felkészültség növekedéséhez;
- az inaktivitásból az aktív részvétel felé vezető fokozatos átmenethez.

Fontos megállapítás, hogy az értékelés szerint az aktivációt nem kizárólag az azonnali foglalkoztatási eredmények alapján kell értelmezni. Azok a résztvevők is, akik nem kerültek közvetlenül munkába vagy képzésbe, az alábbi eredményekről számoltak be:

- aktív álláskeresés;
- állásinterjúkon való részvétel;
- tisztább karrierorientáció;
- a megszerzett kompetenciák folyamatos alkalmazása;
- erősebb motiváció és felkészültség a jövőbeli lehetőségek kihasználására.

A pilot tehát egy tágabb szakpolitikai értelmezést támaszt alá, amely szerint a viselkedésbeli változás, az önbizalom erősödése és a fokozatos előrehaladás fontos köztes eredmények a sérülékeny helyzetű vidéki fiatalok esetében.

Az eredmények emellett rámutattak az elérhetőség fontosságára a vidéki ifjúsági támogatási politikákban. A résztvevők ismételten kiemelték a közlekedési akadályokat, a földrajzi elszigeteltséget és a korlátozott helyi lehetőségeket mint olyan tényezőket, amelyek befolyásolják, hogy a megnövekedett felkészültség mennyiben fordítható át konkrét eredményekre.

Szakpolitikai szempontból ez azt jelzi, hogy a vidéki NEET fiatalokat célzó jövőbeli programoknak a mentorálási és aktivációs intézkedéseket a helyi szolgáltatások jobb hozzáférhetőségével, decentralizált támogató mechanizmusokkal és a regionális munkaerőpiaci lehetőségekhez való erősebb kapcsolódással kell kombinálniuk.

6.2.1 Ajánlások a döntéshozók számára

A pilot megvalósítás és az értékelés eredményei számos gyakorlati ajánlást fogalmaznak meg a vidéki NEET fiatalokkal foglalkozó döntéshozók és regionális szereplők számára.

- A közfoglalkoztatási szolgálatoknak mentorálási megközelítéseket kell integrálniuk a vidéki NEET fiatalokat célzó aktivációs programokba.
- A regionális és helyi hatóságoknak támogatniuk kell a hibrid mentorálási megoldásokat, amelyek az online és a személyes támogatást kombinálják a közlekedési akadályok és a földrajzi elszigeteltség kezelésére
- A finanszírozási keretrendszereknek tartalmazniuk kell a mentorszupervíziót és a szakmai tanulási tevékenységeket mint fontos minőségbiztosítási elemeket.

- Az ifjúsági aktivációs politikáknak el kell ismerniük a köztes eredményeket, például az önbizalom növekedését, a viselkedésbeli aktiválódást és a munkaerőpiaci részvételre való nagyobb felkészültséget.
- Az önkormányzatoknak és regionális szereplőknek erősíteniük kell az együttműködést a foglalkoztatási szolgálatok, civil szervezetek, oktatási intézmények és szociális szolgáltatók között annak érdekében, hogy javuljanak az átirányítási útvonalak és a támogató szolgáltatások hozzáférhetősége.

6.3 Skálázhatóság

A Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon megvalósított pilot bizonyította, hogy a mentorálási keretrendszer sikeresen alkalmazható különböző nemzeti és helyi környezetekben, miközben megőrzi közös módszertani struktúráját.

A program egyik legnagyobb erőssége a strukturált módszertan és a megvalósítási rugalmasság közötti egyensúly. Bár minden ország közös eszközökkel dolgozott, többek között:

- NEET Fejlesztési Tervekkel;
- strukturált mentorálási alkalmakon;
- hatásvizsgálati kérdőívekkel;
- SMART célkitűzési módszerekkel;
- szupervíziós és peer-review mechanizmusokkal,

a megvalósítás módja igazítható volt:

- a helyi munkaerőpiaci viszonyokhoz;
- a szervezeti kapacitásokhoz;
- a résztvevők szükségleteihez;
- a digitális hozzáférhetőséghez;
- a mobilitási korlátokhoz;
- a kulturális és társadalmi környezethez.

A szupervíziós folyamat tovább erősítette a modell skálázhatósági potenciálját azáltal, hogy biztosította a módszertani következetességet, miközben lehetővé tette a helyi alkalmazkodást. A hat Peer-Review és Szupervíziós Workshop közös transznacionális tanulási környezetet teremtett, ahol a mentorok folyamatosan megosztották gyakorlati megoldásaikat, reflektáltak a kihívásokra, és a terepi tapasztalatok alapján finomították mentorálási megközelítéseiket.

Az értékelés eredményei azt is mutatják, hogy a modell nem igényel speciális infrastruktúrát. A sikeres megvalósítás elsősorban az alábbi tényezőkhöz kapcsolódik:

- képzett és támogatott mentorok;
- strukturált, ugyanakkor rugalmas mentorálási eszközök;
- folyamatos szupervízió és szakmai tanulás;
- erős helyi partnerségi együttműködések;
- reális és fokozatos aktivációs utak.

A digitális tanulási elemek és a hibrid kommunikációs módszerek integrálása tovább növeli a modell átadhatóságát olyan földrajzilag szétszórt vidéki térségekben, ahol a fizikai hozzáférés korlátozott.

Összességében a Back on Track mentorálási modell jelentős potenciállal rendelkezik a folytatásra és a szélesebb körű nemzeti és nemzetközi alkalmazásra.

7. Következtetések

A Back on Track Mentorprogram bizonyítja, hogy a strukturált és kapcsolatalapú mentorálás hatékony eszközként működhet a társadalmi, oktatási és munkaerőpiaci akadályokkal szembesülő vidéki NEET fiatalok támogatásában. A pilot megvalósításból, a Peer-Review és Szupervíziós Workshopokból (PRW-k), valamint a longitudinális hatásvizsgálatból származó összesített eredmények megerősítik, hogy a program gyakorlati szempontból alkalmazható és különböző vidéki környezetekben is átadható a Duna-régió területén.

A D.2.2.4, D.2.2.5 és D.2.2.6 dokumentumok során összegyűjtött eredmények azt mutatják, hogy a vidéki NEET fiatalok hatékony mentorálása rugalmas, kapcsolatalapú támogatást igényel, amely igazodik a résztvevők szükségleteihez és a helyi körülményekhez. A program mérhető és tartós fejlődést eredményezett a foglalkoztathatósághoz kapcsolódó kulcskompetenciák terén, többek között:

- karriertervezés és célkitűzés;
- önéletrajzírás és álláspályázatok előkészítése;
- állásinterjúkra való felkészültség;
- digitális eszközök használata tanulás és álláskeresés céljából;
- a munkaerőpiaci részvételhez kapcsolódó önbizalom és motiváció.

A T1 (program előtti hatásvizsgálat), T2 (program utáni hatásvizsgálat) és T3 (3 hónapos utánkövetési vizsgálat) eredményeinek longitudinális összehasonlítása továbbá megerősítette, hogy ezek a fejlődések nem csupán rövid távú motivációs változások

voltak, hanem tartós viselkedésbeli aktiválódáshoz és a foglalkoztatási, oktatási és képzési utakban való folyamatos részvételhez járultak hozzá.

Fontos eredmény, hogy a program a vidéki NEET fiatalokat érintő strukturális akadályok – például a közlekedési korlátok, a társadalmi elszigeteltség, a szolgáltatásokhoz való korlátozott hozzáférés és az instabil életkörülmények – ellenére is magas részvételi és programban maradási arányt mutatott. A pilot megvalósítás megerősítette, hogy a gyakorlati foglalkoztathatósági támogatással kombinált mentorálás csökkentheti a lemorzsolódást, és elősegítheti a munkaerőpiaci és oktatási részvétel felé vezető fokozatos előrehaladást.

A Szerbiában, Romániában, Bulgáriában, Bosznia-Hercegovinában és Magyarországon megvalósított transznacionális pilot továbbá bizonyította, hogy a mentorálási keretrendszer különböző szervezeti és regionális környezetekhez is alkalmazható, miközben megőrzi közös módszertani struktúráját és mentorálási logikáját.

A megvalósítási tapasztalatok, az értékelési eredmények és a módszertani finomítás együttesen egy olyan átadható mentorálási keretrendszer kialakításához vezettek, amely az oktatás, a foglalkoztatás és a társadalmi befogadás területén dolgozó szervezetek számára készült.

Összességében a bizonyítékok megerősítik, hogy a Back on Track Mentorprogram hatékony, validált és rugalmas mentorálási megközelítést kínál a vidéki NEET fiatalok aktiválásának, önbizalmuk erősítésének és munkaerőpiaci integrációjának támogatására. A program egy kipróbált keretrendszert biztosít a különböző nemzeti, regionális és intézményi környezetekben működő szervezetek számára, miközben támogatja a projekt eredményeinek hosszú távú fenntarthatóságát és átadhatóságát.